

УДК 373.3-051:378.046-021.68

Примакова В.В.*

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ФОРМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто суть поняття «дистанційне навчання», принципи та перспективи його застосування в сучасному освітньому просторі. Проаналізовано особливості та потенціал впровадження дистанційної форми післядипломної освіти вчителів в Україні; схарактеризовано недоліки і переваги використання дистанційного навчання у процесі підвищення кваліфікації фахівців, висвітлено специфіку його застосування на різних етапах неперервної освіти педагогів. Наведено приклади впровадження очно-дистанційного навчання та окреслено можливості організації такого навчання та його вплив на суб'єктне становлення і професійний розвиток вчителів початкових класів у сучасному українському суспільстві.

Ключові слова: дистанційне навчання; підвищення кваліфікації вчителів; перспективи; післядипломна педагогічна освіта; вчителі початкових класів.

Останнім часом інформатизація освіти набуває в сучасному суспільстві все більшого значення, посідаючи в державній освітній політиці України одне із провідних, пріоритетних місць. Це зумовлено насамперед динамічними змінами як у мінливому світі в цілому, так і в інформаційно-освітньому просторі зокрема. Вітчизняна система освіти орієнтується сьогодні на загальноосвітні тенденції щодо забезпечення якісної підготовки фахівців усіх сфер життя, зокрема педагогів, здатних до постійного вдосконалення професійного рівня через опанування інноваційних досягнень науково-технічної думки, використання потенціалу мережі Інтернет, застосування в педагогічній діяльності комп'ютерних та інформаційно-комунікативних технологій навчання.

Орієнтація сучасної освітньої галузі на неперервність фахової освіти педагога, що передбачає необхідність надання відповідними закладами якісних послуг з підвищення кваліфікації вчителів, розвитку їх професійної компетентності, мобільності з урахуванням інтересів і особистих потреб, потребує вдосконалення і розширення мережі можливостей професійного розвитку педагогів упродовж їх професійного життя. Перспективною формою післядипломної педагогічної освіти, що здатна забезпечити оптимальність неперервної професійної підготовки вчителів України, вважають сьогодні дистанційне навчання.

Проблеми розвитку дистанційного навчання як напрямку модернізації системи освіти України досліджуються вже досить тривалий час. Це питання було предметом розгляду як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Теоретико-методологічні засади дистанційного навчання обґрунтовано В. Биковим, В. Олійником, В. Тихомировим, А. Хуторським та ін. Різні аспекти розвитку і впровадження дистанційного навчання на певних етапах професійної підготовки вчителів розглядали Д. Бодненко, О. Самойленко (розвиток професійних умінь викладачів); Г. Дичківський, О. Хмель, Г. Яценко (визначення і реалізація організаційно-педагогічних умов дистанційного навчання); Н. Буркіна, Н. Муліна (навчально-методичне забезпечення його розвитку); Р. Голощук, А. Мушак, Я. Степанова (особливості програмно-технічного забезпечення); Є. Владимирська, О. Копил, О. Кравченко (управління якістю і розвитком дистанційного навчання в педагогічних університетах); А. Зубко, В. Кремень, В. Назаренко, О. Пометун (організація дистанційного навчання в післядипломній освіті). Разом із тим проблема організації дистанційного навчання в післядипломній освіті потребує більш детального розгляду, оскільки специфіка функціонування цієї складової неперервної освіти висуває коло важливих питань щодо недоліків, переваг, перспектив

* © Примакова В.В.*

такого навчання для вчителів, зокрема початкових класів. Необхідність їх аналізу дозволяє говорити про актуальність цієї розвідки.

Дистанційне навчання як неінституційна форма педагогічної освіти, що реалізується за допомогою сучасних комп'ютерних технологій і телекомунікаційних мереж, є сьогодні перспективною, хоча і вважається дещо суперечливою формою післядипломної освіти педагогічних кадрів в Україні.

Дослідниця історичного аспекту розвитку дистанційного навчання в закладах вищої освіти О.Кравченко на основі детального аналізу наукової літератури з проблеми дійшла висновку, що тенденція розвитку інформаційних і телекомунікативних технологій у різних країнах проявилася наприкінці ХХ – початку ХХІ століття, однак єдиного погляду щодо шляхів вирішення проблеми в наукових колах не було сформовано. Вчена стверджує, що посилення інтересу до цього освітнього напрямку в Україні відбулося вже на початку ХХІ століття, що було зумовлено прискоренням світових інтеграційних процесів, швидким розвитком комп'ютерних технологій навчання, що відкрили нові можливості в сфері переходу до більш відкритої, гнучкої, мобільної організації освітнього процесу [1, с. 7]. Тому розгляд проблеми впровадження дистанційного навчання в освітню галузь українського суспільства виправдано вважають сучасною інноваційною формою професійної підготовки фахівців у процесі неперервної освіти, що потребує уваги на загальнодержавному рівні за умови забезпечення продуктивності, ефективності, результативності такого навчання.

Низка нормативно-правових актів спрямовує сучасний освітній простір України на широке використання дистанційної форми навчання на різних ступенях здобуття людиною освіти. Основними з них є: Наказ Міністерства освіти і науки України від 07 липня 2000 р. № 293 «Про створення Українського центру дистанційної освіти»; «Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні» від 20 грудня 2000 р.; Постанова Кабінету міністрів України від 23 вересня 2003 р. № 1494 «Про затвердження Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004–2006 роки»; Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.01.2004 № 40 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання»; Рішення Колегії Міністерства освіти і науки України «Про стан і перспективи розвитку дистанційного навчання в Україні» від 23 червня 2005 р. Цей перелік свідчить про активну державну підтримку окресленого напрямку розвитку освіти.

Дистанційне навчання в післядипломній освіті дозволяє за відносно невеликих витрат і без тривалого відриву від роботи в школі впливати на професійний розвиток учителів шляхом їх ознайомлення з новітніми технологіями, матеріалами спецкурсів тощо. Для цього треба тільки забезпечити підключення до мережі Інтернет; необхідні також наявність комп'ютера та вміння користуватись ним.

Використання такої форми навчання фахівців у післядипломній освіті суттєво зекономить час, збереже державні кошти, адже експлуатаційні витрати за збільшення кількості користувачів зростають досить повільно. Однак чи можна бути впевненими у високій якості такої підготовки педагогічних кадрів, коли йдеться про вироблення в них професійних умінь і навичок, розвиток майстерності через вдосконалення комунікативної, творчої, духовно-моральної сфер особистості, загально педагогічної культури вчителів тощо? Адже система підвищення кваліфікації покликана впливати ще й на ці складові особистісного та професійного становлення і розвитку фахівців. До того ж, щоб активно використовувати потенціал дистанційного навчання, кожному вчителю потрібно володіти навичками застосування інформаційно-комунікативних, комп'ютерних технологій. Це вже стало реальною потребою вчительського сьогодення і потужна робота для підготовки освітян до оволодіння їх основами проводиться вже досить тривалий час. Однак про готовність усіх учителів українських шкіл до участі

в дистанційному навчанні, оволодіння ними комп'ютерної грамотності, говорити передчасно.

Л. Ляхощка, розглядаючи специфіку організації дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації, визначає його як форму організації навчального процесу та педагогічну технологію, в основі якої – самостійна робота слухачів та широке застосування у навчанні сучасних інформаційних, комп'ютерних та телекомунікаційних технологій, що відбувається під керівництвом відповідних закладів і установ. До переваг дистанційної форми навчання вчена відносить інтерактивність, різноманітність форм і методів, системність управління пізнавальною діяльністю осіб, що навчаються [2]. Ми погоджуємось з дослідницею в тому, що така форма підвищення кваліфікації фахівців дозволяє охопити більш суттєве коло вчителів, що потребують перепідготовки. Однак звертаємо увагу, що забезпечити високу результативність навчання вчителів можливо насамперед за умови вмотивованості до нього, усвідомлення необхідності вивчення запропонованих тем. Адже дипломовані вчителі, на відміну від майбутніх, мають певний педагогічний досвід, а відтак – особисті професійні потреби, власні погляди на вирішення проблемних ситуацій, що дає їм моральні підстави не витрачати час на неактуальні, на їх думку, теми.

Зміст післядипломної педагогічної освіти має враховувати особистий досвід кожного фахівця, потребу в розвитку не тільки когнітивної сфери педагога, а й загальнокультурної, гностичної, особистісної, що в умовах дистанційного навчання може бути проблематичним. Дуже важливо, щоб таке навчання не мало формальний, обмежений, фрагментарний характер, що може призвести до таких наслідків: спрямованість педагога на отримання відповідного документа про підвищення кваліфікаційного рівня; зниження рівня пізнавальної творчої активності вчителя, його професійного розвитку. Адже відомо, що негативне, байдуже ставлення до навколишнього світу, професії, саморозвитку і самовдосконалення є очевидними ознаками професійного нівелювання педагогічних кадрів. Тому зміст дистанційного навчання вчителів початкових класів має бути продуманим, вивіреним і багатоаспектним, побудованим з висвітленням нового в педагогічній науці та з урахуванням нагальних професійних потреб сучасних педагогів.

Згідно з твердженням К. Ковальської специфіка дистанційного навчання потребує концептуального обґрунтування дидактичних аспектів навчання. Тому в методологічну основу дистанційного навчання повинні бути покладені класичні принципи дидактики. Серед основних дослідниця виділяє такі: природовідповідність; науковість і доступність; наочність; свідомість та активність; системність; систематичність і послідовність; зв'язок теорії з практикою. До того ж автор розвідки наголошує, що дистанційне навчання, крім канонічних дидактичних ознак системи (мети, змісту, методів, засобів, форм навчання, тих, кого навчають, і тих, хто навчає) має низку істотних характеристик, які властиві цій формі. Однією з основних є побудова дистанційного навчання на принципах інформатизації освіти і широкого застосування телекомунікаційних технологій [3].

Відтак організація дистанційного навчання має відбуватись ще й засобами реалізації специфічних принципів, окреслених і обґрунтованих сучасними науковцями (В. Биков, Н. Клокар, К. Ковальська, Л. Ляхощка та ін.). Основні серед них: інтерактивність (оптимальна взаємодія між суб'єктами навчального процесу); адаптивність (вибір слухачем темпу, терміну і графіка навчання); гуманістичність (створення максимально сприятливих умов для пізнавальної творчої діяльності); пріоритетність педагогічного підходу (до проектування освітнього процесу); вибір змісту освіти (відповідно до вимог Державного освітнього стандарту та потреб фахівців); педагогічна доцільність застосування нових інформаційних технологій (оцінка

ефективності кожного етапу навчання). До цієї ж групи специфічних принципів сучасні дослідники відносять принципи забезпечення захисту інформації, врахування стартового рівня освіти, відповідність технологій навчанню, гнучкість і мобільність; неантагоністичність дистанційного навчання існуючим формам освіти, економічність [2; 3; 4]. Дотримання цих принципів упродовж організації дистанційного навчання має забезпечити ефективність підвищення кваліфікації вчителів, вплинути на їх професійний розвиток, а також певною мірою дозволить уточнити зміст, визначити форми організації та методи дистанційного навчання.

Аналіз методологічного аспекту проблеми дозволяє зробити певні узагальнення. Вихідними положеннями в організації дистанційної форми неперервного навчання вчителів початкових класів вважаємо насамперед принципи науковості, цілісності (повнота, системність і узагальненість), послідовності та систематичності, зв'язку теорії з життям і практикою роботи школи. Реалізація ж специфічних принципів, указаних вище, є важливою складовою організації відповідної діяльності й у системі післядипломної освіти. Оскільки дистанційне навчання відбувається значною мірою в умовах самоорганізації, то ефективність його впровадження в цій ланці освіти може забезпечити врахування інтегрованого, синергетичного, андрагогічного й акмеологічного підходів.

Найбільш прийнятною формою навчання вчителів з метою підвищення їх кваліфікації в сучасних умовах вважаємо очно-дистанційне навчання. Прикладом його ефективного застосування є перехід ЦППО АПН України на функціонування відповідно до розробленого і затвердженого 2005 року «Положення про організацію очно-дистанційного підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти» [5]. Цей документ регламентує систему організаційних заходів, спрямованих на реалізацію змісту підвищення кваліфікації відповідно до програм і освітніх стандартів (державних, галузевих, навчального закладу).

Один із розділів положення містить трактовки основних тематичних понять і визначень. Так, дистанційне навчання розглядається з одного боку як «цілеспрямований процес передачі і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається переважно за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, створеному за педагогічними та інформаційними технологіями»; а з іншого – як «прогресивна педагогічна технологія, яка відрізняється від традиційних низкою істотних ознак: доступність та комфортність навчання; особистісна орієнтованість: свобода вибору змісту, часу, темпу, форм і методів навчання; модульність структури змісту та організації навчального процесу; застосування в навчанні сучасних інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж; видозміннені функції викладача (тьютора)» [5].

Очно-дистанційна модель організації навчального процесу включає три етапи: організаційно-настановча сесія – ознайомлення слухачів з особливостями організації та порядком підвищення кваліфікації, із сучасними педагогічними підходами (очний); дистанційний етап – керована та контрольована самостійна робота слухачів, результатом якої є написання атестаційної роботи; залікова сесія – завданням є систематизація знань, умінь слухачів, атестація успішності їх навчання.

Оскільки самостійна робота слухачів є основним засобом засвоєння змісту програм підвищення кваліфікації, то в умовах очно-дистанційного навчання вона має забезпечуватися на всіх етапах підвищення кваліфікації. Її зміст та обсяг визначається програмою підвищення кваліфікації, навчальними, навчально-тематичними планами,

методичними матеріалами та порадами викладача. Результатом такої форми навчання має стати виконання атестаційної роботи на високому професійному рівні.

Практика роботи закладу доводить результативність окресленої форми навчання педагогічних кадрів, оскільки її застосування дає змогу професійного розвитку педагогів без відриву від основної діяльності; індивідуалізації навчального процесу з урахуванням рівня професійної компетентності фахівця, його можливостей і реальних умов практичної діяльності; отримання посвідчення про підвищення кваліфікації, необхідного для проходження атестації; забезпечення відкритості та гнучкості підвищення кваліфікації, що передбачає можливість вільного вибору індивідуальних програм, терміну, темпу роботи незалежно від географічної відстані від осередку науково-методичної підготовки педагогічних кадрів.

Обґрунтовуючи методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації, до його переваг Н. Клокар відносить: високий ступінь інтерактивності учасників; їх адаптивність до темпу занять; мобільність і гнучкість у виборі місця, часу й темпу просування у навчанні; значні дидактичні переваги [4, с. 41]. Істотними ж недоліками дистанційного навчання науковець визначає такі: обмеженість прямого контакту з викладачем і колегами-слухачами; відсутність впливу на емоційну сферу педагога, вміння сприймати й розуміти партнера, проявляти толерантність і коректність у стосунках; недостатній рівень володіння комп'ютерною грамотою, навичками роботи в Інтернеті, використання інтерактивних технологій навчання; недостатня сформованість навичок самоосвіти, саморозвитку, саморегуляції, професійної рефлексії; труднощі в розробці навчальних програм, підручників, посібників, недостатня психологічна готовність викладачів і слухачів до впровадження дистанційного навчання [там само].

Погоджуючись з окресленими думками науковця, до переваг застосування очно-дистанційної форми навчання відносимо також розробленість моделей дистанційного утворення, які будуються з урахуванням основних компонентів навчального процесу: виклад предметного змісту; взаємодія з викладачами; виконання практичних завдань. Прикладом упровадження є модель «Відкрите навчання – аудиторія» [6], де слухач опановує курс в обраному ним темпі, із застосуванням інтерактивних комунікаційних технологій для взаємозв'язку з учасниками дистанційної групи, із використанням друкованих видань, відеозаписів, комп'ютерних дисків, інших носіїв інформації. Ними слухачі можуть користуватися у зручний для них час, тим більше, що матеріали кожного курсу мають щорічно оновлюватися. Вчителі мають змогу періодично збиратися разом для проведення занять за участю викладача, з метою обговорення проблемних питань й уточнення основних теоретичних понять за потребою. У результаті спілкування, обміну думками, проведення тренінгової, групової роботи фахівці отримують можливість набути якісно нових навичок виконання практичної діяльності.

Однак ми наполягаємо на використанні такої форми навчання в післядипломній педагогічній освіті не як єдиної загальноприйнятої, а як альтернативної традиційній. Оскільки обидві форми навчання мають свої переваги і недоліки, вчитель повинен мати змогу оцінити їх ступінь і самостійно обрати форму навчання. Вважаємо, що нехтувати досягненнями традиційної системи підвищення кваліфікації вчителів, яка є особливо корисною для них на етапі суб'єктного професійного становлення та подальшого фахового розвитку, було б нерозумно.

Значною мірою це стосується післядипломної освіти вчителів початкових класів, специфіка роботи та підвищення кваліфікації яких передбачає опанування великого обсягу теоретичних знань з різних дисциплін та потребує вироблення особливих практичних умінь, що забезпечать сформованість цілісних світоглядних уявлень про світ

у молодших школярів відповідно до вікових особливостей їх розвитку. До того ж постійні зміни у програмах для початкової школи, зростаючі вимоги до професійної компетентності вчителів означеної ланки освіти, інші фактори впливу на окреслення кола завдань їх підвищення кваліфікації потребують більш пильної уваги до змісту післядипломної освіти цих фахівців, урізноманітнення форм і методів роботи з ними, забезпечити які в умовах дистанційної освіти було б нелегко.

Водночас очно-дистанційна форма підвищення кваліфікації була б корисною, і навіть оптимальною, для досвідчених педагогів з великим педагогічним стажем, вищою кваліфікаційною категорією, підтвердженим певними професійними досягненнями і результатами званням (старший учитель, учитель-методист), активною участю в заходах різного рівня у міжкурсний період післядипломної освіти (конференції, семінари, фахові конкурси, публікації тощо). Окреслені критерії, на нашу думку, характеризують здатність педагогів до продуктивної самоосвітньої діяльності, тому можна припустити, що очно-дистанційна форма підвищення їх кваліфікації буде не тільки корисною для їх професійного розвитку, але й згодом замінить недосконалу (обмежену в можливостях професійного зростання) систему проходження курсової підготовки за індивідуальною формою навчання.

Отже, наукові розвідки та інформаційні джерела як базис для обґрунтування та практичного вирішення проблеми підвищення кваліфікаційного рівня педагогів дозволяють розглядати дистанційне навчання як перспективну форму професійного розвитку педагогів у післядипломній освіті. Використання такої форми навчання для підвищення кваліфікації дипломованих вчителів початкових класів є своїми недоліками і перевагами. Вказане свідчить насамперед про необхідність подальшого розгляду проблем застосування дистанційного навчання, його впливу на розвиток компетентності вчителів. Варто враховувати, що всі учасники дистанційного навчання в післядипломній освіті є дорослими людьми з певним обсягом особистого і професійного досвіду, рівнем сформованості вольової сфери і здатності до самоосвітньої діяльності, розвиток яких зумовлений внутрішніми умовами та зовнішніми чинниками впливу. Їх аналіз, урахування, конструктивне розв'язання проблем, що виникають на різних етапах впровадження, сприятимуть оптимізації професійної підготовки педагогічних кадрів у неперервній освіті. Відтак окреслене питання потребує уваги та подальших досліджень.

Література:

1. Кравченко О. І. Управління розвитком дистанційного навчання у педагогічному університеті : автореф. дис.... канд. пед. наук : 13.00.06 / Кравченко Олена Іванівна. – Луганськ, 2012. – 20 с.
2. Ляхоцька Л. Л. Методичні рекомендації щодо виконання атестаційних робіт слухачами курсів підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою навчання / Л. Л. Ляхоцька. – К. : ЦППО, 2005. – 20 с.
3. Ковальська К. Р. Дистанційне навчання як перспективна форма розвитку предметно-орієнтованих професійних компетентностей учителів [Електронний ресурс] / К. Р. Ковальська // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – Вип. 2(10). – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/53/39>.
4. Клокар Н. Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації / Н. Клокар // Шлях освіти. – 2007. – № 4 (46). – С. 38-41.
5. Положення про організацію очно-дистанційного підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти / за заг. ред. В. В. Олійника – К. : ЦППО, 2005. – 40 с.
6. Дистанційне навчання в післядипломній педагогічній освіті (в схемах і таблицях) / [Олійник В. В., Гравіт В. О., Антошук С. В., Сябрук Т. І., Кліменко А. Л., Ляхоцька Л. Л.] ; за заг. ред. В. В. Олійника. – К. : ЦППО, 2003. – 75 с.

Примакова В.В.

ДИСТАНЦІОННЕ ОБУЧЕННЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ФОРМА ПОВЫШЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ УЧИТЕЛІВ В УКРАЇНІ

В статті розглянуто сутність поняття «дистанційне навчання» і перспективи його застосування в сучасній освітній просторі. Проаналізовано особливості і потенціал впровадження дистанційної форми післядипломної освіти вчителів в Україні; охарактеризовано недоліки і переваги використання дистанційного навчання в процесі підвищення кваліфікації фахівців, освітлено специфіку його застосування на різних етапах неперервної освіти педагогів. Приведено приклади впровадження очно-дистанційного навчання і описано можливості організації такого навчання для суб'єктного становлення і професійного розвитку вчителів початкових класів в сучасній українській суспільстві.

Ключові слова: дистанційне навчання, підвищення кваліфікації вчителів; перспективи; післядипломна педагогічна освіта; вчителів початкових класів.

Primakova V.V.

DISTANCE LEARNING AS A PERSPECTIVE FORM OF TEACHERS' TRAINING IN UKRAINE

The paper clarifies the essence of the concept «distance learning», that is regarded as not institutional form of pedagogical education, the organization of which takes place in the conditions of modern computer technologies and telecommunication networks use.

The article analyses contemporary publications about the results of studying this problem by national and foreign scientists, presents series of legal documents existing in Ukraine that oriented the educational sector to increase usage of distance learning at different stages of education. The author outlines the possibilities of application of distance learning in the modern educational space, describes the main didactic and specific principles of teachers' distance education, which influences on the development of teachers' competence throughout their professional careers.

The paper analyses the features and the potential of introduction of this form of teachers' postgraduate education in Ukraine, indicates advantages and disadvantages of using distance learning in the process of professional development, illuminates specific character of its application in different stages of teachers' continuing education. The examples of the introduction of internal-distance learning are given, organizational possibilities of such education for subjective formation and professional development of primary school teachers in the modern Ukrainian society are outlined.

Key words: distance learning, teachers' training, perspectives, postgraduate pedagogical education, primary school teachers.

УДК 378.14

Романюк І.М.*

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ПРОВІДНИХ КРАЇН НАТО
ДО ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Статтю присвячено розгляду системи підготовки та функціонування фахівців і підрозділів провідних країн НАТО, які відповідають за організацію та здійснення впливу на особовий склад; насамперед це служби: зв'язків із громадськістю; військових священиків; відділи ідеологічної роботи; підрозділи психологічних операцій. Проблема розглядається на прикладі таких держав, як США, Франція, Німеччина. Подано особливості підготовки офіцерів у кожній з визначених держав. Значну увагу приділено значенню засобів масової інформації та їх ролі у формуванні і підтримці у військовослужбовців і в суспільстві позитивного іміджу збройних сил і військової служби.

Ключові слова: провідні країни НАТО, вплив на особовий склад, зв'язки з громадськістю, ідеологічна робота; підрозділи психологічних операцій.

* Романюк І.М.*